

Protocol Meldcode

Meldcode met afwegingskader

Inhoud

Verbeterde Meldcode met afwegingskader	5
De Meldcode.....	5
Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?.....	5
Situaties van onveiligheid.....	5
Acute onveiligheid	5
Structurele onveiligheid	5
Disclosure	6
Afwegingsvragen.....	6
Overzicht wettelijk verplichte stappen	7
Omschrijving van de stappen	9
Stap 1: In kaart brengen van signalen	9
Stap 2: Collegiale consultatie.....	10
Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling	10
Vijf afwegingsvragen	11
1	11
2	11
3	11
4	11
5	11
Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:.....	11
Wettelijke verplichtingen.....	13
Verantwoordelijkheid	13
Vertrouwelijke informatie	13
Documenteren.....	13
Instructie gebruik Kindcheck.....	14
Deskundigheid eer gerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis.....	15
Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim	17
Meldrecht	17
Participatie van kinderen	17
1.Termen	17
2. Informatie over het proces.....	17
3. Informatie over veilig opgroeien	18

4. Recht op eigen mening	18
5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind	18
6. De mening van het kind in de besluitvorming.....	18
7. Route bij disclosure	18
8. Steun	18
9. Tips voor gesprek	18
DEEL 2	19
Meldplicht bij een vermoeden van een geweld- of zedendelict door een medewerker	19
Bijlage(n).....	20

Inleiding

Dit protocol beschrijft de stappen die binnen onze organisatie gezet worden om op een juiste manier de meldcode te doorlopen. Het protocol is afgeleid van het landelijke Protocol 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang. Samen vormt het een geheel.

Vanaf 1 januari 2019 is de verbeterde meldcode met afwegingskader van kracht gegaan. Wij, als professionals, zijn verplicht om zorgen en vermoedens te melden bij Veilig thuis. Bovenal willen wij de juiste ondersteuning, zorg en begeleiding kunnen aanbieden bij ouders, verzorgers en andere betrokkenen, waarbij zorgvragen aanwezig zijn.

Alle beroepskrachten binnen 'T Skooltje hebben de training "werken met de meldcode" en de aanvullende training "het afwegingskader" gevolgd.

Op 'T Skooltje kinderopvang werken wij met een aandachtsfunctionaris. Estelle van der Ploeg heeft deze taak op zich genomen en heeft daarvoor een training bij de LVAK gevolgd en afgerond. Jaarlijks volgt hierop een bijscholing. De aandachtsfunctionaris is namens de organisatie lid van de LVAK.

De aandachtsfunctionaris heeft voornamelijk de taak om medewerkers, kinderen en ouders te begeleiden en ondersteunen bij verschillende zorgvragen. Hierbij werken wij nauw samen met Veilig thuis.

Transparantie, eerlijkheid en openheid staan bij ons op de eerste plaats en ook binnen de meldcode en de manier waarop wij willen handelen zal dit tot uiting komen.

De meldcode is niet per definitie een instrument om te melden bij Veilig Thuis. Binnen onze organisatie is het een handleiding om de juiste signalen en zorgvragen in kaart te kunnen brengen om hierdoor de juiste steun en begeleiding aan alle betrokkenen te kunnen bieden.

Dit protocol is beoordeeld door de LVAK; de landelijke vereniging aandachtsfunctionaris kinderopvang. Wij hebben een keurmerk Meldcode tot en met april 2023, wat inhoudt dat ons protocol voldoet aan alle eisen. Tweejaarlijks wordt het protocol aangepast en weer ter goedkeuring bij de LVAK neergelegd om opnieuw gekeurd te worden.

Indien in dit protocol gesproken wordt over beroepskrachten, dan zijn dit altijd de direct betrokken pedagogisch medewerkers van de groep.

'T Skooltje heeft één stamgroep en er zijn in totaal 5 pedagogisch medewerkers (inclusief de houder van 'T Skooltje) werkzaam binnen 'T Skooltje en dus binnen deze stamgroep. Alle vijf de pedagogisch medewerkers zijn de direct betrokkenen van de kinderen.

Verbeterde Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een *afwegingskader* opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen.

In de verbeterde Meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen. Het gaat hierbij om negen *actiepunten*, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheden* en de *Afwegingsvragen*.

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een professional allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de *afwezigheid* van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een professional om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een professional zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis

gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

Afwegingsvragen

Het *afwegingskader* (toe te passen in stap 4), bevat de vijf *afwegingsvragen* waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

Overzicht wettelijk verplichte stappen

Stap 1

- In kaart brengen van signalen

Kindcheck

De directe beroepskracht/mentor:

- Observeert het kind en doet de kindcheck2
- Brengt signalen bij het kind in kaart, zie bijlage 3 en 4 van de meldcode
- Bespreekt de zorg met de aandachtsfunctionaris
- Bespreekt de zorg met betrokkenen
- Documenteert

Stap 2

- Collegiale consultatie

Bij twijfel: Veilig Thuis (anoniem)
Bij twijfel: letseldeskundige

De directe beroepskracht/mentor:

- Bespreekt signalen met direct betrokken collega's
- Heeft overleg met de aandachtsfunctionaris voor advies
- Heeft samen met de aandachtsfunctionaris contact met Veilig Thuis voor advies

De directe beroepskracht/mentor:

- Documenteert

Stap 3

- Gesprek met betrokkene(n) en (indien van toepassing) kind

De directe beroepskracht/mentor en de aandachtsfunctionaris:

- hebben gesprek met betrokkenen

De directe beroepskracht/mentor:

- Documenteert

Stap 4

- Wegen van geweld en/of kindermishandeling

Gebruik het afwegingskader
Bij twijfel: altijd Veilig Thuis

De directe beroepskracht/mentor en de aandachtsfunctionaris:

- Voeren de beoordeling van de veiligheidssituatie uit.
- Beantwoorden de 5 vragen van het afwegingskader
- beslissen over wel/niet naar stap 5
- bespreken (bij doorgaan naar stap 5) de laatste drie vragen van het afwegingskader met Veilig thuis

De aandachtsfunctionaris:

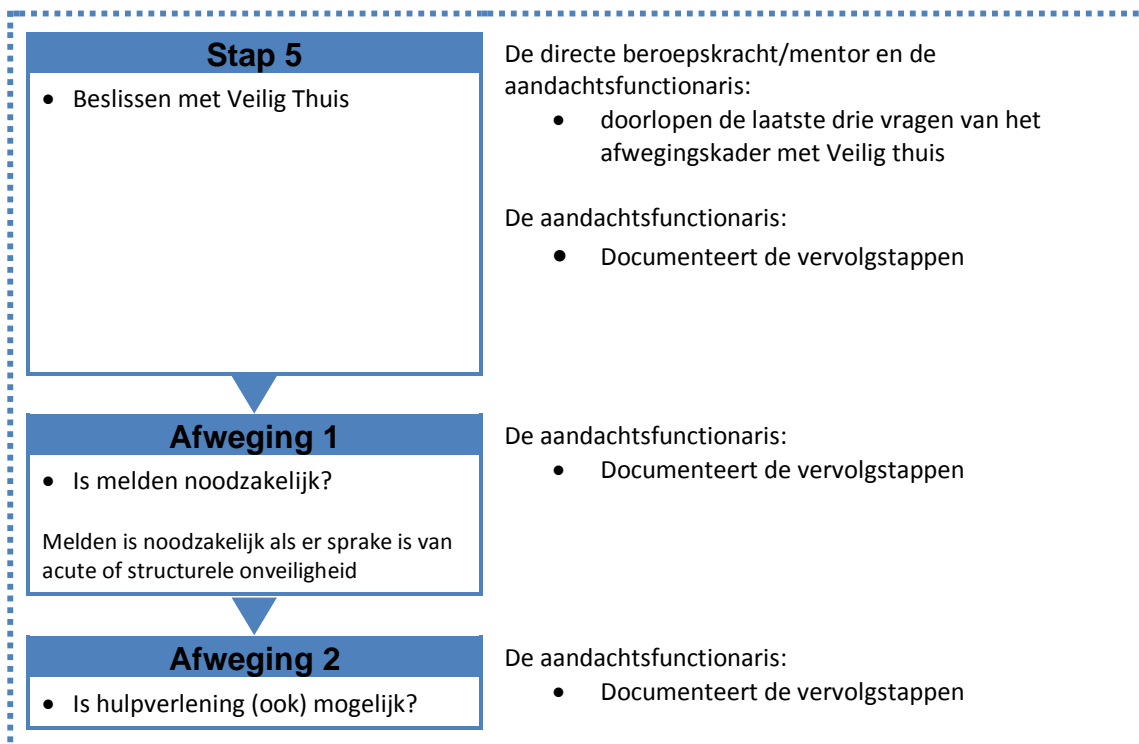
- Neemt bij twijfel contact op met Veilig Thuis
- bij doorgaan naar stap 5, doet de melding

De directe beroepskracht/mentor en de aandachtsfunctionaris:

- bespreken de melding met de betrokkenen

De directe beroepskracht/mentor:

- Documenteert

²De kindcheck is onderdeel van de meldcode, maar gericht op professionals die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun kinderen en daarom niet beschikken over kindsignalen. **In de kinderopvang kunnen feitelijk op dagelijkse basis 'kindchecks' plaatsvinden.**

Omschrijving van de stappen

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- De beroepskracht/mentor brengt de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of juist ontkrachten in kaart en legt deze vast in het daarvoor betreffende **observatieformulier (bijlage 1)**. De beroepskracht/mentor legt ook alle contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Dit wordt vastgelegd in het **formulier intern overleg bij signalen kindermishandeling (bijlage 2)**.
- Bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling kan tevens gebruik worden gemaakt van de **signalenlijsten (bijlage 3 en 4 van de meldcode)**.
- Bij de start van de meldcode wordt meteen de kindcheck gedaan door de beroepskracht/mentor. **Bijlage 5 (handleiding kindcheck)** legt uit hoe de kindcheck gedaan wordt. De kindcheck is onderdeel van de meldcode, maar gericht op professionals die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun kinderen en daarom niet beschikken over kindsignalen. **In de kinderopvang kunnen feitelijk op dagelijkse basis 'kindchecks' plaatsvinden.**
- Wanneer er vermoeden is dat de situatie van een volwassen cliënt mogelijk risico's oplevert voor kinderen waar hij zorg voor draagt, voeren wij de Kindcheck uit
- Het is gebruikelijk om in deze stap in gesprek te gaan met de ouder tijdens haal- en brengmomenten, tijdens een tien-minutengesprek of op een ander gepland moment. Hierbij gaat het vooral om het benoemen van feitelijkheden en zaken die opvallen. Daarnaast kan het kind in de groep geobserveerd worden alsook de ouder met het kind tijdens contactmomenten. Alle signalen dienen te worden verzameld waardoor het duidelijker wordt welke zorgen er zijn en of deze zorgen gegrond zijn. Gebruik ter voorbereiding van dit gesprek met de betrokkenen het formulier **Aandachtspunten voor een gesprek met VERZORGER (s) (bijlage 9)**
- De beroepskracht/mentor vraagt de aandachtsfunctionaris om te helpen bij het onderbouwen van de zorgen.
- Het is belangrijk dat alles goed wordt geregistreerd in de betreffende formulieren, zoals hierboven besproken. **In de eerste stap registreert de beroepskracht/mentor, maar betreft hierbij wel de aandachtsfunctionaris.**
- De directe beroepskracht/mentor documenteert de in kaart gebrachte signalen en kindcheck in het kinddossier.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat het kind of zijn gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, vraagt de aandachtsfunctionaris **direct advies aan Veilig Thuis (voor advies) of politie (bij een levensbedreigende situatie of bij reëel gevaar)**. Dit is afhankelijk van welke situatie er speelt en of er levensbedreigende situatie speelt. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kan zo nodig in hetzelfde gesprek een melding worden gedaan zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet om de veiligheid van het kind zoveel mogelijk te waarborgen.

Deskundigheid eerge relateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eerge relateerd geweld. **Wij zullen altijd direct een deskundige raadplegen**, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigt plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties.

De aandachtsfunctionaris neemt bij een vermoeden of signalen van eerge relateerd geweld direct contact op met Veilig Thuis en indien nodig ook de politie.

Stap 2: Collegiale consultatie

- De directe beroepskracht/mentor bespreekt de signalen met direct betrokken collega's en met de aandachtsfunctionaris. Bij twijfel vragen de directe beroepskracht/mentor en de aandachtsfunctionaris advies aan Veilig Thuis of een letseldeskundige.
- De directe beroepskracht/mentor documenteert de in kaart gebrachte signalen en eventueel het geworven advies van Veilig Thuis of een letseldeskundige in het kinddossier.

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

- De directe beroepskracht/mentor gaat in deze stap **altijd samen** met de aandachtsfunctionaris in gesprek met de betrokkene(n)
- indien van toepassing gaat de aandachtsfunctionaris samen met de beroepskracht/mentor in gesprek met het kind.
- De directe beroepskracht/mentor en de aandachtsfunctionaris bereiden het gesprek voor. Er worden vooraf vragen en kernzaken op papier gezet met behulp van de bijlagen 9, (in gesprek gaan met ouders, verzorgers en/of kind). Veilig Thuis kan altijd om advies gevraagd worden bij het voorbereiden van het gesprek.
- De directe beroepskracht/mentor documenteert de gespreksverslagen met kind en/of betrokkenen en eventueel het advies van Veilig Thuis in het kinddossier.

Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

- De beroepskracht/mentor weegt in samenwerking met de aandachtsfunctionaris op basis van de signalen, van het (extern) ingewonnen advies en van het gesprek met de ouders het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling en doorlopen de 5 vragen van het afwegingskader.
- De beroepskracht/mentor beoordeelt in samenwerking met de aandachtsfunctionaris de veiligheidssituatie.
- **'Bij twijfel', wordt er altijd advies gevraagd bij Veilig Thuis door de aandachtsfunctionaris.**
- De beroepskracht/mentor en de aandachtsfunctionaris besluiten wel/niet door te gaan naar stap 5
- De beroepskracht/mentor en de aandachtsfunctionaris bereiden de laatste drie vragen van het afwegingskader voor, indien er besloten is om naar stap 5 te gaan.
- Indien er aan de hand van de afwegingsvragen besloten is om naar stap 5 te gaan, wordt het gesprek met de betrokkenen voorbereid en gevoerd door de aandachtsfunctionaris en de beroepskracht/mentor samen. In dit gesprek wordt aangegeven dat er een registratie plaatsvindt bij Veilig Thuis.

- De beroepskracht/mentor en aandachtsfunctionaris gaan samen het gesprek voorbereiden met behulp van het bijbehorende formulier, **zie bijlage 8**
- De aandachtsfunctionaris doet, indien er aan de hand van de afwegingsvragen besloten is om naar stap 5 te gaan, de melding bij Veilig Thuis.
- De directe beroepskracht/mentor documenteert de in kaart gebrachte gegevens voortvloeiende uit stap 4 in het kinddossier.

Vijf afwegingsvragen

	1	<p><i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i></p> <p>Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.</p>
Meldnorm 1	2	<p><i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i></p> <p>Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.</p>
	3	<p><i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.</p>
Meldnormen 2 en 3	4	<p><i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.</p>
	5	<p><i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.</p>

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:

4. *Is melden noodzakelijk?*
5. *Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?*

De directe beroepskracht / mentor en de aandachtsfunctionaris neemt in deze stap samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.

Het afwegingskader

Afweging 1: Is melden noodzakelijk?

Afweging 2: Is zelf passende en toereikende hulp bieden of organiseren mogelijk?

Het is van belang dat *beide* afwegingen *in deze volgorde* worden genomen. De Beroepskracht en aandachtsfunctionaris vraagt zich eerst af of melden noodzakelijk is, aan de hand van het afwegingskader. Vervolgens besluit de signalerende beroepskracht en aandachtsfunctionaris of het bieden van hulp tot de mogelijkheden van zowel deze beroepskracht als de betrokkenen behoort. Wanneer melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, zal de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp en aan welke voorwaarden deze moet voldoen, in overleg met Veilig Thuis worden beantwoord.

NB. Beroepskrachten in de kinderopvang hebben geen hulpverlenende rol. Zij kunnen echter wel hulp organiseren rondom een gezin. Hiervoor kan een beroep gedaan worden op samenwerkingspartners van de kinderopvangorganisatie.

- Wij gaan er bij afweging 2 vanuit dat wij intern niet de juiste hulp kunnen bieden en daar altijd deskundigen voor nodig zullen hebben. Hulp bieden of organiseren doen wij dan altijd samen in overleg met Veilig Thuis. Wanneer wij geen hulp kunnen bieden, doen wij altijd een melding bij Veilig thuis.
- De aandachtsfunctionaris is verantwoordelijk voor het inzetten van de hulp, het coördineren en toezicht houden op de ingezette hulp.
- De aandachtsfunctionaris is verantwoordelijk voor verdere stappen als de ingezette hulp niet voldoende is. Dit kan betekenen dat er alsnog een melding gedaan wordt bij Veilig Thuis door de aandachtsfunctionaris.
- **De aandachtsfunctionaris documenteert de in kaart gebrachte gegevens vanaf stap 5 in het kinddossier.**

Wettelijke verplichtingen

Verantwoordelijkheid

- In bijlage 11 is opgenomen wie welke verantwoordelijkheden heeft binnen 'T Skooltje Kinderopvang Helmond.
- De aandachtsfunctionaris, directe beroepskracht/mentor zijn verantwoordelijk voor de stappen 1 tot en met 4.
- De aandachtsfunctionaris is verantwoordelijk voor stap 5.
- **De aandachtsfunctionaris documenteert vanaf stap 5.**

Vertrouwelijke informatie

- Het is van belang dat er met de gegevens vertrouwelijk wordt omgegaan.
- Iedere beroepskracht in de kinderopvang heeft een beroepsgeheim.
- Voor de kinderopvang geldt dat er toestemming van ouders noodzakelijk is om informatie over kinderen en ouders aan derden te verstrekken.
- In situaties waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is, kan dit doorbroken worden.
- Bij het verwerken van deze gegevens wordt rekening gehouden met de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Documenteren

Documenteren stap 1:

- Alle verworven gegevens dienen schriftelijk te worden vastgelegd in:
  - ✓ Observatieformulier
  - ✓ formulier intern overleg bij signalen kindermishandeling
  - ✓ signalenlijsten
  - ✓ handleiding kindcheck
  - ✓ Kindcheck
  - ✓ Aandachtspunten voor een gesprek met VERZORGER
  - ✓ Gespreksverslag van gesprek met oudersdoor de directe beroepskracht/mentor.

Documenteren stap 2:

- Alle verworven gegevens dienen schriftelijk te worden vastgelegd in:
  - ✓ Verslag van gesprek met collega's en aandachtsfunctionaris
  - ✓ Advies van Veilig Thuis of letseldeskundigedoor de directe beroepskracht/mentor.

Documenteren stap 3:

- Alle verworven gegevens dienen schriftelijk te worden vastgelegd in:
  - ✓ Verslag van gesprek met collega's en aandachtsfunctionaris en betrokkenen
  - ✓ Verslag van gesprek met collega's en aandachtsfunctionaris en kind
  - ✓ Formulier in gesprek gaan met ouders, verzorgers en/of kind
  - ✓ Advies van Veilig Thuisdoor de directe beroepskracht/mentor.

Documenteren stap 4:

- Alle verworven gegevens dienen schriftelijk te worden vastgelegd in:
  - ✓ Formulier de 5 vragen van het afwegingskader
  - ✓ de afwegingsvragen (bijlage 7)
  - ✓ Advies Veilig Thuis

- ✓ Melding Veilig Thuis
- ✓ Voorbereiding gesprek met betrokkenen
- ✓ Verslag gesprek met betrokkenen

door de directe beroepskracht/mentor.

Documenteren stap 5:

- Alle verworven gegevens dienen schriftelijk te worden vastgelegd in:
  - ✓ Formulier de 5 vragen van het afwegingskader
  - ✓ de afwegingsvragen (bijlage 7)
  - ✓ Advies Veilig Thuis
  - ✓ Melding Veilig Thuis
  - ✓ Voorbereiding gesprek met betrokkenen
  - ✓ Verslag gesprek met betrokkenen

door de aandachtsfunctionaris.

Het kinddossier

In een kinddossier kunnen de volgende gegevens worden vastgelegd door de beroepskracht/mentor en aandachtsfunctionaris:

- datum, plaats, situatie en overige aanwezigen
- observaties van het kind
- signalen die duidelijk maken welke zorgen gezien en gehoord worden
- eventuele signalen die een vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag bevestigen of ontkrachten
- contacten over de signalen
- gegevens die verstrekt zullen worden, aan wie en wat de reden daarvoor is
- stappen die worden gezet
- wat er ondernomen is om toestemming te krijgen, indien de ouder geen toestemming geeft voor uitwisselen van gegevens
- besluiten die worden genomen
- vervolgaantekeningen over het verloop.

Documentatie en vertrouwelijkheid binnen de meldcode

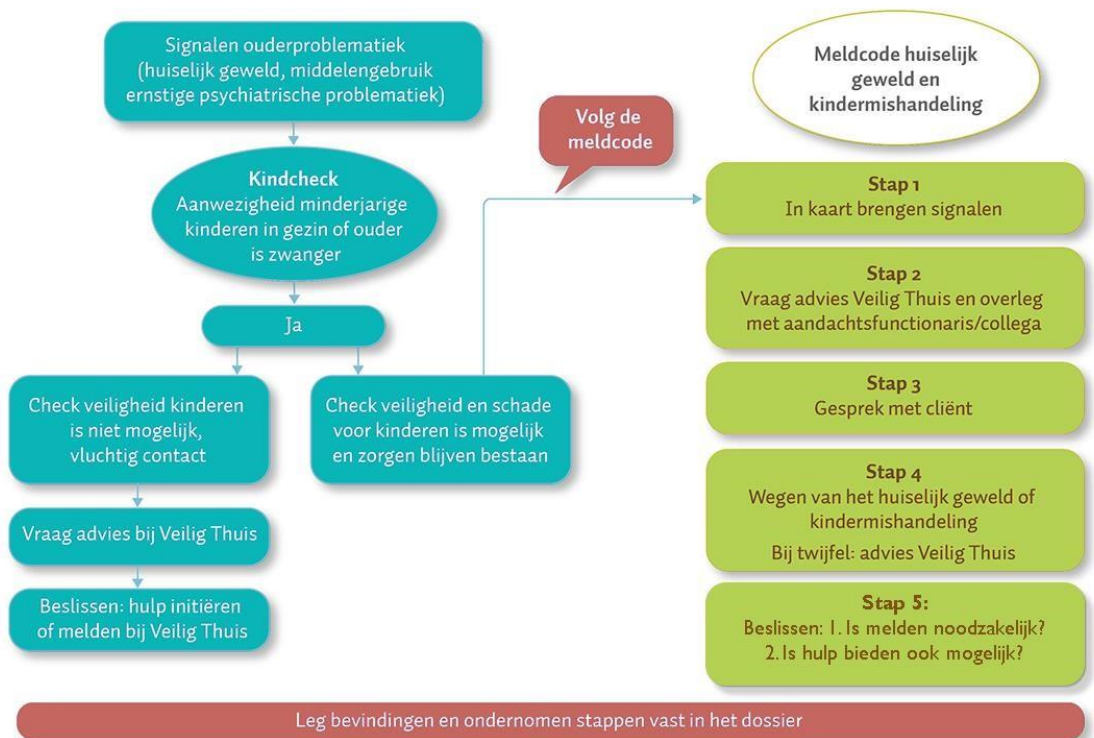
- Het is belangrijk dat de kinderopvangorganisatie alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen schriftelijk vastlegt in het kinddossier.
- Wie hiervoor documenteert en verantwoordelijk is, staat bij de stappen (stap 1 tot en met 5) beschreven.
- Dit geldt voor iedere stap bij het doorlopen van de meldcode.
- Gespreksverslagen kunnen door betrokkenen worden ondertekend. Alles wat opgeschreven wordt, wordt in het kind dossier bewaard, dat in de gesloten kast op kantoor (met slot) wordt bewaard. Dit vanwege de privacygevoelige gegevens die worden verzameld.
- Bij het verwerken van deze gegevens wordt rekening gehouden met de Algemene Verordening Gegevensbescherming.
- Alleen de aandachtsfunctionaris en beroepskrachten hebben de cijfercombinatie.
- De kast is ten alle tijden op slot.

Instructie gebruik Kindcheck

- De kindcheck is onderdeel van de meldcode, maar gericht op professionals die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun kinderen en daarom niet beschikken over kindsignalen. **In de kinderopvang kunnen feitelijk op dagelijkse basis 'kindchecks' plaatsvinden.**

- Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**.
- De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de professional zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een professional meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voorkinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

Wanneer er vermoeden is dat de situatie van een volwassen cliënt mogelijk risico's oplevert voor kinderen waar hij zorg voor draagt, voeren wij de Kindcheck uit. We kunnen dit doen aan de hand van het onderstaande stappenplan.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de professional zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;
- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Zijn er twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorlopen wij de stappen van de Meldcode. We leggen eerst vast door welke signalen bij de ouder u twijfelt over de veiligheid van de kinderen. Daarna volgen wij de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

Deskundigheid eer gerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eer gerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van

deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eergerelateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eergerelateerd geweld bij de politie of een andere in uw eigen Meldcode vermelde deskundige op dit specifieke terrein.

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eergerelateerd geweld.

Wij zullen altijd direct een deskundige raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt.

De aandachtsfunctionaris neemt in dergelijke gevallen direct contact op met Veilig thuis en/of de politie.

Bij vermoeden van eergerelateerd geweld door de directe beroepskracht/mentor wordt altijd direct de aandachtsfunctionaris op de hoogte gesteld. De aandachtsfunctionaris zal direct contact opnemen met Veilig thuis en/of de politie.

Bel in geval van directe nood altijd 112. De politie heeft experts op het gebied van eergerelateerd geweld.

Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een cliënt of patiënt is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een cliënt zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn cliënt, patiënt of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een cliënt, patiënt of leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt.

NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen. De directe beroepskrachten/mentor van het kind zal dit op zich nemen.

Wij werken daarbij aan de hand van de Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Wij verwijzen in ons protocol naar Bijlage 12 - Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Omdat wij enkel kinderen tot 4 jaar opvangen, is het niet altijd mogelijk om alle informatie goed over te brengen naar een kind of juist voldoende informatie terug te ontvangen van het kind. Echten houden wij altijd het welbevinden van het kind goed in de gaten en zullen wij proberen het kind zo goed mogelijk te ondersteunen.

De negen opgestelde actiepunten uit de *“Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”* (VWS, 2018) zijn omgezet in concrete vragen.

1. Termen

In dit protocol wordt gesproken over ouder en kind. (vanaf stap 3 is dit expliciet het kind)

2. Informatie over het proces

Informatie over het proces wordt gegeven door de directe beroepskracht/mentor. Informatie die kan worden gegeven aan ouder en kind is:

- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.

- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.
- Mogelijkheden voor het kind voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

3. Informatie over veilig opgroeien

- De directe beroepskracht/mentor geeft de informatie aan kinderen over hun recht om veilig op te groeien?
- De directe beroepskracht/mentor informeert het kind over wat veilig opgroeien is.
- Wat is een normale omgang tussen ouder en kind?
- Een kind *ontschuldigen*:
  - ✓ Kinderen denken vaak dat mishandeling hun schuld is en ouders bevestigen dat (soms ongewild) vaak: 'Rotjoch dat je bent. Je kunt ook niets goed doen!' Kinderen kunnen denken dat het misschien over gaat als ze nog beter hun best doen. Hun loyaliteit naar hun ouders toe zorgt ervoor dat ze niet snel denken dat het oneerlijk of onterecht is wat hun ouders doen. Van belang is dat een kind hoort dat mishandeling nooit hun schuld is, ook niet als ze stout zijn of iets stoms doen.

'Ik praat wel vaker met kinderen over dit soort dingen. Veel kinderen denken dat het hun schuld is dat ze geslagen worden. Dat snap ik heel goed. Maar het is belangrijk dat je weet dat het niet jouw schuld is. Ouders mogen je niet slaan.'

4. Recht op eigen mening

De directe beroepskracht/mentor informeert het kind over het recht om betrokken te worden, het recht op een eigen mening te geven en de mogelijkheden daarvan.

5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind

De directe beroepskracht/mentor informeert bij het kind en luistert naar de visie van het kind.

Denk hierbij aan:

- De mening van het kind over bestaande zorgen.
- De door het kind geopperde oplossingen.
- De mening over voorgestelde beslissingen.

6. De mening van het kind in de besluitvorming

De directe beroepskracht/mentor beslist hoe en wanneer de mening van het kind wordt gevraagd over de besluitvorming en hoe de mening van het kind meegenomen wordt in de besluitvorming

7. Route bij disclosure

De directe beroepskracht/mentor en aandachtsfunctionaris besluit, in het geval van disclosure, hoe en wie de route bespreekt met het kind

Bijvoorbeeld: direct contact met Veilig Thuis en samen vervolgstappen bepalen.

8. Steun

Na een overdracht en/of melding, wordt er steun geboden aan het kind. De directe beroepskracht/mentor bespreekt dit met het kind. De directe beroepskracht/mentor overlegt met de aandachtsfunctionaris hoe wij binnen de organisatie het kind zo goed mogelijk kunnen steunen en begeleiden. De aandachtsfunctionaris houdt hierover contact met Veilig Thuis en eventuele (andere) hulpverlening d.m.v. evaluatiegesprekken.

9. Tips voor gesprek

Wij verwijzen naar Bijlage 12 - Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling voor kwalitatieve gesprekstips.

DEEL 2

Meldplicht bij een vermoeden van een geweld- of zedendelict door een medewerker

Inleiding

Sinds juli 2013 geldt er een meldplicht in de kinderopvang wanneer er aanwijzingen bestaan van een geweld- of zedendelict tegen een kind door een medewerker. Deze meldplicht houdt in dat de houder dit moet melden bij de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. De vertrouwensinspecteur overlegt met de houder of er aangifte moet worden gedaan bij de politie. Zo ja, dan onderzoekt de politie of de werknemer het misdrijf heeft gepleegd. Medewerkers moeten bij aanwijzingen van een geweld- of zedendelict tegen een kind door een collega contact opnemen met hun werkgever. Vermoedt de medewerker dat de houder zich hier schuldig aan maakt, dan moet de medewerker aangifte doen bij de politie (zie 1.1.). Ouders kunnen met aanwijzingen van geweld tegen een kind ook contact opnemen met de vertrouwensinspecteur. Het is aan de houder (= het bevoegd gezag binnen de kinderopvangorganisatie) om te regelen of de houder zelf in contact treedt met de vertrouwensinspecteur of dat een leidinggevende (bijvoorbeeld een locatiemanager of directeur) dat namens hem/haar doet. Daar waar 'houder' in het stappenplan staat, kan daarom ook de gedelegeerde persoon worden gelezen.

1.1. Melding door een medewerker over de houder zelf

Indien de medewerker aanwijzingen heeft dat de houder zelf een geweld- of zedendelict begaat (of heeft begaan) en een kind hiervan het slachtoffer is, dan is de medewerker verplicht tot het doen van aangifte bij de politie. Hij/zij kan hierover in overleg treden met de vertrouwensinspecteur. De vertrouwensinspecteur kan de medewerker begeleiden bij het doen van aangifte. De gegevens van de vertrouwensinspecteur staan op de sociale kaart.

1.2. Melding door een ouder over een medewerker of leidinggevende

Indien een ouder aanwijzingen heeft dat een medewerker of leidinggevende een geweld- of zedendelict begaat (of heeft begaan) en een kind hiervan het slachtoffer is, dan kan de ouder contact opnemen met de vertrouwensinspecteur. Daarnaast heeft de ouder de (reguliere) rechtsplicht om bij een redelijk vermoeden van een strafbaar feit aangifte te doen bij de politie. De vertrouwensinspecteur zal de ouder adviseren om contact op te nemen met een leidinggevende van de kinderopvanginstelling. Betreft het de leidinggevende dan is het advies om contact op te nemen met de houder. Zodra de kinderopvangorganisatie door de ouder is geïnformeerd, ontstaat voor hem/haar de meldplicht.

Het stappenplan bij een vermoeden van een geweld- of zedendelict door een medewerker hangt op de deur van de berging in de keuken! Het is tevens te vinden bij de bijlages onder bijlage 15.

Bijlage(n)

- Bijlage 1 - Observatieformulier "in kaart brengen van signalen"
- Bijlage 2 - Formulier intern overleg bij signalen kindermishandeling
- Bijlage 3. Signalenlijst kindermishandeling 0- tot 4-jarigen
- Bijlage 4 - Sociale kaart van 'T Skooltje kinderopvang
- Bijlage 5 – Stappenplan kindcheck
- Bijlage 6 – LIRIK en Uitleg LIRIK
- Bijlage 7 – Het afwegingskader
- Bijlage 8 - Ouder(s) informeren over een melding van (een vermoeden van) kindermishandeling bij Veilig Thuis
- Bijlage 9 - Aandachtspunten voor een gesprek met VERZORGER (s)
- Bijlage 9 - In gesprek met ouders en kinderen
- Bijlage 9 - In gesprek met kind en ouders: een 'lastig' gesprek?
- Bijlage 10 - Formulier voor het doen van een schriftelijke zorgmelding van (een vermoeden van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling bij Veilig Thuis door professionals
- Bijlage 11 - Verantwoordelijkheden binnen de organisatie met betrekking tot de meldcode
- Bijlage 12 - wijze van documenteren
- Bijlage 13 - Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- Bijlage 14 - Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure
- Bijlage 15 - Stappenplan bij een vermoeden van een geweld- of zedendelict door een medewerker